

รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

Model of supervision at schools in the secondary Educational Service Area office 25

ชญากาญจน์ ศรีเนตร¹, ผศ.ดร.บังอร แถวโนนงิว²,

ผศ.ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์³

Chayakarn Srinat¹, Bungorn Taewnonngiw², Sutum Tummatasananon³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา การนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 การวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดของการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 408 คน แยกเป็น ผู้บริหารจำนวน 70 คน ครูผู้สอน 308 คน ได้มาโดยได้มาจากการสุ่มจากประชากรโดยเปรียบเทียบจากตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 607-610) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M. Ed. Condidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Faculty of Biology Faculty of Science, Mahasarakham University

³ Lecturer, Faculty of Education, Mahasarakham University

Sampling) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการนิเทศภายใน สถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง
ขั้นตอนที่ 3 การยกยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ศึกษาวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านการนิเทศภายใน จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

- 1) สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านการสำรวจความต้องการ และความจำเป็น ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการดำเนินการนิเทศ ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ และด้านการขยายผล ยกย่อง และเชิดชูเกียรติ และค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

3) ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศภายใน,สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 25

Abstract

The research aimed to study: 1) current situation of school teacher supervision, 2) current state of problem of school teacher supervision, and 3) developing model of School Teacher Supervision in the the secondary Educational service Area office 25. Research method included 4 stages. The first stage is literature review for setting theoretical framework for developing model of school teacher supervision in the the secondary Educational service Area office 25. Then, the questionnaire about theoretical framework for developing model of school teacher supervision was initially developed in order to ask educators in the the secondary Educational service Area office 25. Samples included 70 school administrators and 308 teachers The sample was random by comparing from Krejcie and Morgan (Krejcie& Morgan 1970 : 607-610) it was selected by simple random sampling . The second stage aimed to study current situation and state of problem of school teacher supervision in the the secondary Educational service Area office 25. Samples included 9 school administrators and head of department it was selected by purposive sampling . The third stage aimed to develop the proposal of the the secondary Educational service Area office 25 school teacher supervision model. Samples were 12 educators in the service Area office 25 department it was selected by purposive sampling. These included Teacher supervisors, general school administrators and outstanding school administrators (in

aspect of teacher supervision) that came from small, medium, and big size schools. They were asked in-depth interview about school teacher supervision model. The fourth stage was evaluation. The model of the the secondary Educational service Area office 25 school teacher supervision was evaluated by 20 the the secondary Educational service Area office 25 school administrators and 20 head of school department department it was selected by purposive sampling. Quantitative Statistics used in this study were mean , standard deviation , and percentage.

The findings revealed as follow. 1) Current situation of school teacher supervision in the the secondary Educational service Area office 25 was rated in moderate level. However, state of problem of school teacher supervision in the the secondary Educational service Area office 25 was rated in strong level. 2) The model of the the secondary Educational service Area office 25 school teacher supervision should concern in 5 aspects. These included need assessment, planning of school teacher supervision, acting for school teacher supervision, evaluation and report of teacher supervision, and extension of teacher supervision and awards. The correlation indexes of the the secondary Educational service Area office 25 school teacher supervision model were rated for all aspect. 3) The evaluation of the the secondary Educational service Area office 25 school teacher supervision model indicated that there was strongly appropriate and possible active for school teacher supervision in the the secondary Educational service Area office 25.

Keyword : Model of supervision, schools in the secondary Educational service Area office 25

บทนำ

จากการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานนิเทศภายในของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร กล่าวคือ การดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากการวิเคราะห์สาเหตุ พบว่ามีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เต็มศักยภาพได้ เพราะสาเหตุจากครูมีจำนวนไม่ครบชั้นเรียนและการมีภาระงานที่ล้นมือของครู อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการจัดการศึกษา ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นพบว่า ครูและผู้บริหารมีส่วนสำคัญที่ผลักดันการนิเทศภายในสถานศึกษาให้บรรลุผล สถานศึกษาจัดกิจกรรมการนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาปัจจุบันของสถานศึกษาและอาจไม่ได้เกิดจากความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนทั้งการนิเทศภายในสถานศึกษายังขาดการนิเทศแบบจริงจังและต่อเนื่อง เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. 2555:96-98)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อให้ทราบสภาพปัจจุบันและ ปัญหาที่เกิดขึ้นและทำให้เกิดการพัฒนาแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยคือ กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555:8-21

) เพื่อให้ได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้นิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มี 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวคิดของการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การยกร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ศึกษาวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ผู้บริหารการศึกษาโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านการนิเทศภายใน จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 20 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน ใน

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 84 สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 84 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,906 รวมทั้งสิ้น 2,990 คน ป. การศึกษา 2556

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ซึ่งได้มาโดยจากการสุ่มจากประชากรโดยเปรียบเทียบจากตารางสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 607-610) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน ครูผู้สอน จำนวน 308 คน รวมทั้งสิ้น 408 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด คือ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินผลรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

25 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ผลการศึกษากรณีศึกษา (Case Study) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ พรรณนาวิเคราะห์

3. ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อพิจารณายกร่างรูปแบบการการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และประเมินผลรูปแบบซึ่งประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.1 สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การขยายผลต่อยอด ยกย่องและเชิดชูเกียรติ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และการสำรวจความต้องการจำเป็น และอันดับสุดท้ายคือ วางแผนการนิเทศ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้าน

กระบวนการนิเทศภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น	อันดับ
1. การสำรวจความต้องการและความจำเป็น	2.77	0.46	ปานกลาง	3
2. การวางแผนการนิเทศ	2.70	0.47	ปานกลาง	5
3. การดำเนินการนิเทศภายใน	2.92	0.35	ปานกลาง	2
4. การประเมินและรายงานผลการนิเทศ	2.75	0.42	ปานกลาง	4
5. การขยายผลต่อยอด ยกย่องและเชิดชูเกียรติ	2.97	0.17	ปานกลาง	1
รวม	2.82	0.37	ปานกลาง	

1.2 สภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมากและปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การวางแผนการนิเทศ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการสำรวจความต้องการและจำเป็น และการประเมินและรายงานผลการประเมิน และอันดับสุดท้ายคือ การดำเนินการนิเทศภายใน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและรายด้าน

กระบวนการนิเทศภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ความ คิดเห็น	อันดับ
1. การสำรวจความต้องการและความจำเป็น	4.12	0.80	มาก	2
2. การวางแผนการนิเทศ	4.13	0.80	มาก	1
3. การดำเนินการนิเทศภายใน	3.09	0.37	ปานกลาง	5
4. การประเมินและรายงานผลการนิเทศ	4.12	0.85	มาก	2
5. การขยายผลต่อยอด ยกย่องและเชิดชูเกียรติ	3.63	0.81	มาก	4
รวม	3.81	0.73	มาก	

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา

การการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
25

จากการศึกษากรณีศึกษา (Case
Study) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ สรุปได้ว่า
กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ในแต่ละ
ด้านยังพบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงาน
 อาทิเช่น การขาดการวางแผนการทำงาน ขาด
การสำรวจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง
ระบบงานงาน บุคลากร และงบประมาณ เป็น
ต้น

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (เพื่อ

พิจารณาร่างรูปแบบการการนิเทศภายใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จากการสัมภาษณ์ได้นำ
ข้อมูลจากการศึกษาเชิงสำรวจและข้อมูลจาก
การศึกษาคณะศึกษามาพิจารณาออกแบบรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต

25 ได้ร่างรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เขต 25 ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 5 ขั้นตอน
 ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์
 ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 4)
 แนวการประเมินรูปแบบ และ5) เงื่อนไข
 ความสำเร็จของรูปแบบการประเมินผลรูปแบบ
 การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดย
 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ผู้เชี่ยวชาญมี
 ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม และความ
 เป็นไปได้ ของรูปแบบการนิเทศภายใน
 สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความ
 เหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$
) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
 แรก ดังนี้ การดำเนินการ รองลงมาคือ หลักการ
 และจุดมุ่งหมาย ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด
 ได้แก่ เงื่อนไขความสำเร็จและการประเมินผล

ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ การดำเนินการ รองลงมาคือ หลักการ และ

จุดมุ่งหมาย และเงื่อนไขความสำเร็จ ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การประเมินผล

รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการประเมินผลวิธีการดำเนินงานของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยรวมและรายด้าน

รายการ	ด้านความเหมาะสม			ด้านความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.67	0.49	มาก	4.50	0.52	มาก
2. จุดมุ่งหมาย	4.67	0.49	มาก	4.50	0.67	มาก
3. การดำเนินการ	4.75	0.45	มาก	4.58	0.66	มาก
4. การประเมินผล	4.58	0.51	มาก	4.33	0.65	มาก
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.58	0.51	มาก	4.50	0.52	มาก
รวม	4.65	0.49	มาก	4.48	0.60	มาก

อภิปรายผล

รูปแบบการการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1.1 สภาพปัจจุบัน การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

เป็นระบบที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้อง และเหมาะสมจนบรรลุตามแผนที่วางไว้ เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมส่วนบุคคลเพื่อส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน จากความสำคัญของงานนิเทศดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนัก ให้มีความสำคัญและดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผล

ดีต่อผู้เรียน (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ . 2535 : 93-95) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ ทองจิตร (2553: 68 - 79) ได้วิจัยการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนในเครือข่ายบ้างกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายบ้างกุ่ม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิบูลชัย ศรีเข้ม (2553: 102 - 104) ได้วิจัยการศึกษาสภาพปัจจุบันการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 10 พบว่าการศึกษาสภาพปัจจุบันของการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียา พุทธารักษ์. (2550: 110-112) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร พบว่าการปฏิบัติงานตามกระบวนการนิเทศภายใน อยู่ในระดับปานกลางและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน พบว่าสภาพปัจจุบัน การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ทั้ง 5 ด้านอยู่ในขั้นของการดำเนินการหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ใน

ระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนิเทศภายในสถานศึกษายังขาดการวิเคราะห์ วางแผนการนิเทศที่เป็นระบบ ขาดการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาอย่างแท้จริง ขาดการกำกับติดตามและประเมินผล อีกทั้งการนิเทศภายในยังขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการกำกับติดตามและการนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุงพัฒนา แม้ว่าการจัดการศึกษาตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยังพบปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอยู่หลายประการที่สำคัญคือปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังไม่บรรลุเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศภายในสถานศึกษายังขาดการพัฒนากระบวนการนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน อาจเป็นเพราะผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระยังไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการในการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงยังปล่อยปะ ละเลยและขาดการนิเทศภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารพัฒนางานนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ (พัชรินทร์ ช่วยศิริ.2554 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาติชาย แสนบัวคำ (2552: 111 - 114) ได้วิจัยการศึกษาสภาพปัญหาของการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองกุงชนสารโสภณ อำเภอกุเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าสภาพปัญหาอยู่ในระดับ

มาก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิบูลชัย ศรีเข้ม (2553: 102 - 104) ได้วิจัยการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาเทศบาล เขต 10 ที่พบว่าการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน พบว่า ปัญหา การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 มีปัญหา มาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญและตระหนัก ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย ตลอดจน การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสำรวจความต้องการและความจำเป็นจำนวน 13 ข้อ ด้านการวางแผนการนิเทศ จำนวน 14 ข้อ ด้านการดำเนินการนิเทศ จำนวน 14 ข้อ ด้านการประเมินและรายงานผลการนิเทศ จำนวน 15 ข้อ และด้านการขยายผล ยกย่อง และเชิดชูเกียรติ จำนวน 12 ข้อ และค่าดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 เท่ากับ 1.00 สามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ ทั้งนี้เป็นเพราะ งานการนิเทศภายในเป็นกระบวนการหนึ่งของงานบริหารงานวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียนใน

การขับเคลื่อนและพัฒนาการศึกษาของชาติในอนาคต (อุทัย บุญประเสริฐ. 2540 : 62) ดังนั้นในการนิเทศภายในสถานศึกษาจึงมีกระบวนการในการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาดังกล่าวขึ้นโดยอาศัยหลักการแนวคิด จากการศึกษาขอบข่ายงาน และภารกิจงานนิเทศภายใน ของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555: 8 -16) และกลุ่มงานนิเทศการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25.2555:112) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภณ ทองกิจ (2554 : 64) ได้วิจัยรูปแบบในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่พบว่าองค์ประกอบหลักในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การสำรวจความต้องการและความจำเป็น การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิณห์ธนา อูปาทั้ง(2551:145-147) ที่พบว่า องค์ประกอบหลักในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการนิเทศภายใน มีการกำหนดและแจ้งนโยบายการนิเทศภายใน มีการเตรียมบุคลากรและการวางแผนการนิเทศภายใน มีการจัดทำแผนงานและโครงการมีการเตรียมเครื่องมือและมีการเตรียมประเมินผลการนิเทศภายใน

3. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศ

ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 พบว่าโดยรวม และรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะว่า รูปแบบ การนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยผ่าน กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ สร้าง พัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีการศึกษาแนวคิด ของ ชีระ รุญเจริญ มีการ สอบถาม สัมภาษณ์ ข้อมูลจากผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องเพื่อนำมาจัดทำเป็นร่างรูปแบบ แล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้รูปแบบที่มีความ ถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง นอกจากนั้นแล้วยังมีผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นอย่างดี เมื่อเห็นกระบวนการนิเทศภายในทั้ง 5 ด้าน สามารถประเมินออกมาได้ว่ารูปแบบการนิเทศ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ที่ผู้วิจัยสร้างและ พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของ สุภาภรณ์ □ กิตติรัชดานนท (2551:114-115) ได้วิจัยรูปแบบเรื่องการพัฒนาแบบการ นิเทศการจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน ที่พบว่ารูปแบบการนิเทศการจัดการ เรียนการสอนโดยสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน มี ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณพร

สุขอนันต์ (2550 : 154 -172) ได้วิจัยการ พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับ สถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่าผลการประเมิน รูปแบบการนิเทศแบบหลากหลายมีความ เหมาะสมและเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ควรส่งเสริมการนำ รูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ไปใช้ในสถานศึกษา 1.2 สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ควร เสนอนโยบายให้สถานศึกษาจัดกิจกรรม เพื่อ พัฒนา สนับสนุนและส่งเสริมการนิเทศภายใน สถานศึกษา เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพการ เรียนการสอนและคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นโดยมี การกำหนดแนวทางพัฒนา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และ บุคลากรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญและ ตระหนัก ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย ตลอดจนการ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

1.4 ครูผู้สอน ต้องปฏิบัติหน้าที่ตาม ด้วยความมุ่งมั่นทุ่มเท การสอนอย่างเต็มเวลา และเต็มความสามารถเพื่อพัฒนาเด็กให้มี คุณภาพบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้ง ต่อไป

2.1 ควรวิจัยประสิทธิผลที่นำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละขนาดมีปัจจัยในการบริหารที่แตกต่างกัน

2.3 ควรวิจัยการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการนิเทศภายใน

สถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2.4 ควรมีการศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากการนำรูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ไปใช้ในการบริหารงานของสถานศึกษา

2.5 ทดลองใช้ สามารถพัฒนากระบวนการเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550) แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี. โปร

ดักส์.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555) สำนักงาน. การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา กรุงเทพฯ.

คัมภีร์ สุดแท้. (2553) การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ด.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จิณห์ธานี อุปาทัง. (2551) การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ชาติชาย แสนบัวคำ. (2552) การศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองกุ้ง ชนสาร.

ไตรภณ อ่ำเกอภูเวียง. (2554) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย .

ธีระ รุญเจริญ. (2550) การบรรยายวิชาสัมมนาการบริหารการศึกษา รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ. ม. ป.ท. : ม.ป.พ.

ปรียา พุทธารักษ์.(2550) การศึกษาการปฏิบัติงานการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนาสาร 4

ด้าน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี .
พิบูลชัย ศรีเข้ม.(2553) การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลเขตการศึกษา

ที่10.วิทยานิพนธ์.ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี.
พัชรินทร์ ช่วยศิริ.(2554) การศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี.สารนิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา), กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. (2538) หลักการนิเทศการศึกษา.กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ครู

ศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
วรรณพร สุขอนันต์. (2550) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก. การศึกษา
ดุษฐ์

บัณฑิต , บริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
สุภาภรณ์ กิตติรัชดานนท์. (2551) การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
ขั้น

พื้นฐาน. การศึกษาดุษฐ์บัณฑิต ,บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. (2556) สถิติข้อมูลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. (2554) สำนักงาน. รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์
นักเรียน. ขอนแก่น. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.

โสภณ ทองจิตร.(2554) รูปแบบในกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา. ของโรงเรียนในจังหวัดสุ
ราษฎร์ธานี การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงคารวัฒน์. (2536) หลักการแนะแนวทางในการจัดการ
นิเทศภายในสำหรับ สถานศึกษาประถมศึกษา. กรุงเทพฯ , รุ่งสาส์นการพิมพ์.